

باسمه تعالی طرح درس مقطع کارشناسی

اطلاعات درس و رشته:	آشنایی با منطق
اطلاعات کلاس درس:	چهارشنبه‌ها، ۸ هفته دوم، ۸.۳۰ تا ۱۰.۳۰ / ۲۰۹ کلاس ۱۰.۳۰ تا ۱۲.۳۰ کلاس ۳۰۵
راه‌های ارتباطی:	دفتر مرکز مطالعات قرآن، طبقه دو، اتاق ۲۰۸؛ تلفن: ۳۲۱۳۰۲۹۱ ایمیل برای پاسخگویی به پرسش‌ها: h_shivapoor@yahoo.com h.shivapoor@gmail.com آیدی در پیام‌رسان‌های ایتا و تلگرام: hshivapoor@ لینک گروه درسی در ایتا: https://web.eitaa.com/joinchat/۱۱۱۵۱۴۴۴۱C۳bf۴e۸da۰۴
معرفی استاد:	صفحه معرفی من در سایت دانشگاه https://www.mofidu.ac.ir/departments/theology/the-faculty/hamed-shivapoor/

۱- شرح درس

چه کنیم که در تفکر کردن، دچار خطا نشویم؟
چرا استدلال‌های به‌ظاهر محکم گاهی به نتیجه غلط می‌رسند؟
آیا می‌توان بدون دانستن قواعد منطق، تفکر انتقادی داشت؟
چگونه مغالطات در رسانه، سیاست و شبکه‌های اجتماعی ما را فریب می‌دهند؟
و یک سوال مهم: دانستن منطق چه ضرورتی برای دانشجوی الهیات (گرایش فقه و حقوق) دارد؟
پاسخ به این پرسش‌ها را در این درس خواهیم یافت. این درس دعوتی است به کارگاه اندیشه؛ جایی که دانشجو از «فکر کردن» به «درست فکر کردن» می‌رسد. این درس، مجموعه‌ای از قواعد انتزاعی نیست؛ بلکه دانش مهارت‌های اندیشیدن است. منطق به ما می‌آموزد چگونه مفاهیم را تصور کنیم، چگونه تعریف و تقسیم درست بسازیم، چگونه جمله و قضیه را تشخیص دهیم، چگونه استدلال معتبر را از نامعتبر جدا کنیم و چگونه مغالطات را شناسایی کنیم.
چرایی آن نیز روشن است: انسان در زندگی روزمره، تحصیل، پژوهش، رسانه و فضای مجازی پیوسته با ادعاها و استدلال‌ها روبه‌روست. بدون منطق، ممکن است سخن منسجم اما نادرست را بپذیریم یا استدلال درست را نادرست رد کنیم. منطق ابزار دفاع از اندیشه، نقد منصفانه و تصمیم‌گیری مستدل است.
روش درس ترکیبی از سخنرانی، پرسش و پاسخ، تحلیل متن، تمرین فردی و گروهی، شناسایی مغالطات در نمونه‌های واقعی و بحث کلاسی است تا دانشجو قواعد را در عمل به کار ببرد.
دستاوردهای دوره: در پایان این درس، دانشجو:
مفاهیم اساسی منطق، تفاوت تصور و تصدیق، و نقش تعریف و تقسیم را می‌فهمد.
جمله، قضیه و انواع قضایا را تشخیص می‌دهد.
استدلال مباشر و غیرمباشر، قیاس اقترانی و استثنایی و شرایط انتاج را تحلیل می‌کند.
صورت و محتوای استدلال را از هم جدا کرده، اعتبار یا عدم اعتبار آن را می‌سنجد.
انواع مغالطات را شناسایی و نقد می‌کند و در مقام دفاع، استدلال خود را پیراسته می‌سازد.

مهارت خواندن انتقادی، نوشتن مستدل، گفت‌وگوی منصفانه و پرهیز از پیش‌فرض‌های نادرست را کسب می‌کند. توانایی انتقال این مهارت به رشته تخصصی خود و زندگی روزمره را پیدا می‌کند. این درس فقط اطلاعات نمی‌دهد؛ ذهن را تمرین می‌دهد و دانشجو را از تماشاگر به تحلیلگر تبدیل می‌کند.

۲- منابع درسی

منبع اصلی درس ما جزوه درسی است که عمدتاً بر اساس کتاب «منطق کاربردی» اثر آقای علی اصغر خندان (ناشر: موسسه فرهنگی طه و انتشارات سمت) تدوین شده است.

۳- تکالیف و نظام ارزشیابی

آزمون میان‌ترم و پایان ترم: ۵ نمره از درس به آزمون بین ترم اختصاص خواهد یافت و ۱۵ نمره دیگر نیز به آزمون پایانی مربوط خواهد بود. در صورتی که موفق به برگزاری آزمون میان‌ترم نشویم، کل نمره طبق آزمون پایانی خواهد بود.

۴- زمان‌بندی حدودی جلسات

جلسه اول: دانش منطق: چستی و تاریخچه

جلسه دوم: تفکر در حوزه تصورات

جلسه سوم: اصطلاحات / تقسیم

جلسه چهارم: تعریف

جلسه پنجم: تفکر در حوزه تصدیقات

جلسه ششم: جمله و قضیه / انواع قضایا

جلسه هفتم: استدلال مباشر و غیرمباشر

جلسه هشتم: انواع قیاس / قیاس اقترانی و شرایط انتاج

جلسه نهم: قیاس استثنایی و شرایط انتاج

جلسه دهم: مغالطات / تبیین‌های مغالطی

جلسه یازدهم: ادعای بدون استدلال

جلسه دوازدهم: مغالطات مقام نقد

جلسه سیزدهم: مغالطات مقام دفاع

جلسه چهاردهم: مغالطات صوری

جلسه پانزدهم: مغالطات ناشی از پیش‌فرض نادرست

جلسه شانزدهم: مغالطات ربطی